

Aanvullende informatie ‘tegenbewijsregeling box 3’

Op 24 december 2021 heeft de Hoge Raad beslist dat het ‘forfaitaire’ box 3-stelsel, zoals dat gold in 2021 en de jaren daarvoor, een inbreuk vormt op het discriminatieverbod uit het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens (EVRM) en de bescherming van het eigendomsrecht in het Eerste Protocol (EP) bij dat verdrag. Zo’n inbreuk doet zich voor in de gevallen waarin het forfaitaire (oftewel geschatte) rendement hoger is dan het werkelijke rendement.

Ook reparatiewetgeving is gebaseerd op forfaitaire rendementen...

Als reactie op dit zogenoemde kerstarrest heeft de staatssecretaris van Financiën de Wet rechtsherstel box 3 (‘Herstelwet’) in het leven geroepen. Met deze wet beoogde hij het werkelijke rendement beter te benaderen dan in de oorspronkelijke regeling. De Herstelwet voert voor de jaren 2017 tot en met 2022 een nieuw heffingssysteem in voor box 3-vermogen. Hierbij wordt spaargeld tegen een lager, maar nog steeds forfaitair (dus geschat) rendement belast dan beleggingen (zoals effectenportefeuilles en verhuurd vastgoed).

... en daarom als discriminerend beoordeeld door Hoge Raad

Daarnaast maakt de Herstelwet het voor belastingplichtigen mogelijk om in hun aangifte inkomstenbelasting over 2021 en 2022 te kiezen voor het meest voordelige heffingssysteem: het oude box 3-systeem of de nieuwe variant. Een iets aangepaste versie van de Herstelwet geldt voor de belastingjaren 2023 tot en met 2027 (Overbruggingswet box 3). Deze wet gaat uit van drie vermogenscategorieën (banktegoeden, overige bezittingen en schulden), ieder met een eigen forfaitair rendement. Maar ook tegen deze manier van heffen is geprocedeerd. Op 6 juni 2024 heeft de Hoge Raad beslist dat ook dit forfaitaire systeem voor beleggers inderdaad discriminerend is en dat belasting moet worden geheven op basis van het werkelijke rendement.

Kortom: Belastingdienst moet werkelijk rendement belasten

Bij het werkelijke rendement gaat het om het rendement over uw gehele vermogen dat volgens de huidige wet in box 3 thuishoort, aldus de Hoge Raad. Dus alle bezittingen en schulden die volgens de huidige wet tot box 3 behoren, tellen mee.

Hoe werkt het nu wel?

De Hoge Raad heeft voor de berekening van het werkelijke rendement de volgende regels geformuleerd:

Om het werkelijk rendement te bepalen, neemt u:

- Het rendement op uw hele box 3-vermogen mee. Het gaat dan om ontvangen en verschuldigde rente, dividend en huurinkomsten, maar ook om de waardedaling of stijging van uw vermogen. Deze ‘vermogensaanwas’ wordt als volgt berekend:
 - o Verschil tussen de waarde in het economische verkeer aan het begin en einde van het kalenderjaar minus storting plus onttrekkingen;
 - o Voor woningen geldt een vergelijking van de WOZ-waarden;
 - o Als u heeft geïnvesteerd in uw beleggingspand waardoor de waarde is gestegen, maakt dat echter geen onderdeel uit van uw rendement in dat jaar;
- Er is – afgezien van rente op schulden – geen ruimte voor aftrek van kosten, zoals onderhoudskosten van een woning;
- Er is geen sprake van verliesverrekening over verschillende belastingjaren;
- Er is geen heffingsvrij vermogen;
- Het eigen gebruik van uw vakantiewoning is belast in box 3, maar voor de jaren 2017 tot en met 2025 hoeft u dit rendement niet op te geven. Voor 2026 en 2027 moet u dit wel opgeven. De economische huurwaarde vormt hiervoor het uitgangspunt. Kort gezegd is dat de huurprijs die u onder normale omstandigheden zou kunnen bedingen.

Geen naheffing als uw werkelijk rendement hoger was dan uw forfaitaire

Als uw werkelijk rendement lager is dan het forfaitair berekende rendement, dan kunt u er in dat belastingjaar voor kiezen om uw box 3-belasting te laten berekenen over het werkelijk rendement. U kunt dit vanaf de zomer van 2025 aan de Belastingdienst doorgeven met het formulier Opgaaf werkelijk rendement. Als in een jaar uw werkelijk rendement hoger was dan het berekende (forfaitaire) rendement, hoeft u niets te doen en betaalt u ook niet meer box 3-belasting dan de Belastingdienst eerder heeft berekend.

Meer weten?

Via onderstaande links kunt u op de website van de Belastingdienst meer informatie vinden over wanneer u uw werkelijk rendement kunt doorgeven en welke gegevens u per vermogenscategorie alvast kunt opzoeken:

[Ik wil mijn werkelijk rendement doorgeven - wanneer kan dat?¹](#)

[Welke gegevens heb ik straks nodig om mijn werkelijk rendement door te geven?²](#)

We raden u aan om met uw eigen fiscalist in overleg te gaan om te bekijken of de tegenbewijsregeling in uw situatie van nut kan zijn. Dit zal sterk afhangen van het betreffende belastingjaar en uw totale vermogen in box 3.

- 1) Volledig webadres: <https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/nl/box-3/content/wanneer-werkelijk-rendement-doorgeven>
- 2) Volledig webadres: <https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/nl/box-3/content/welke-gegevens-doorgeven-werkelijk-rendement>

DISCLAIMER

Deze toelichting is gebaseerd op de stand van zaken per juli 2025. De opgenomen informatie is aan veranderingen onderhevig en InsingerGilissen heeft na de publicatiedatum geen verplichting om de informatie aan te passen of u daarover te informeren. Deze toelichting heeft uitsluitend een informatief karakter en vormt geen persoonlijk of fiscaal advies. InsingerGilissen en haar werknemers kunnen niet aansprakelijk worden gehouden voor verlies of schade die voortvloeit uit het gebruik van (een deel van) deze informatie.

Beleggen brengt risico's en kosten met zich mee. De waarde van beleggingen kan fluctueren. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst. Dit document is opgesteld door InsingerGilissen, vestiging van Quintet Private Bank (Europe) S.A., ("InsingerGilissen"). InsingerGilissen staat onder toezicht van de ECB en CSSF en onder beperkt toezicht van AFM en de DNB. InsingerGilissen is kantoorhoudende aan de Herengracht 537 (1017 BV) te Amsterdam (KvK-nummer: 80510132). Quintet Private Bank (Europe) S.A. is statutair gevestigd te Luxemburg.

Dit document heeft uitsluitend een informatief karakter, vormt geen individueel (fiscaal of beleggings)advies en beleggingsbeslissingen kunnen niet uitsluitend gebaseerd worden op dit document. In geval een product, dienst of advies wordt genoemd, kan dit alleen worden gezien als samenvatting en nooit als de volledige informatie. Alle (fiscale beleggings)beslissingen op basis van de genoemde informatie zijn voor uw rekening en risico. U dient zelf te (laten) bepalen of het product of de dienst voor u geschikt is. InsingerGilissen en haar werknemers kunnen niet aansprakelijk worden gehouden voor verlies of schade die voortvloeit uit het gebruik van (een deel van) dit document.

InsingerGilissen is houder van het auteursrecht op de inhoud van dit document, tenzij uitdrukkelijk anders is aangegeven. Het is niet toegestaan om de inhoud van dit document geheel of gedeeltelijk, op welke wijze dan ook, te vermenigvuldigen of verder te verspreiden zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van InsingerGilissen. In het privacy statement op onze website staat hoe wij met uw gegevens omgaan (<https://www.insingergilissen.nl/nl-nl/privacycookies>).